

O boháči a Lazarovi

Hošťálková 16. 2. 2025

Lubomír Čevela

Písňe: EZ 21 316, 318, 333, Svítá 273 a 364

Čtení z písma: Žalm 146,4 Lk 16,19-31

Bratři a sestry,

text dnešního čtení – podobenství o boháči a Lazarovi – nebyl vybrán náhodně. Vyplynul z rozhovoru s jedním bratrem z našeho sboru. Při jeho přípravě jsem si mnohem silněji než obvykle uvědomil, že se týká i mě samotného. Je to podobné, jako když na někoho ukazujete prstem – jeden prst směřuje dopředu, ale tři další zpět na vás. Zkusme si tento příběh nejprve přenést do dnešních reálií.

Byl jeden bohatý člověk. Bydlel v krásném domě, jedl vybraná jídla, oblékal se podle nejnovější módy. Na kratší vzdálenosti jezdil drahým autem, na delší létal soukromým letadlem. Těšil se ze svého bohatství. Nic mu nechybělo. O nic a nikoho se nezajímal. U vrat jeho domu lehával bezdomovec jménem Lazar. Rád by se živil alespoň zbytky z boháčova stolu, ale ani těch se mu nedostávalo. Byl těžce nemocný, ale nikdo si ho nevšímal. Jenom potulní psi přibíhali a olizovali jeho vředy.

Stalo se, že boháč a bezdomovec Lazar umřeli. Lazar se po smrti dostal na nádherné místo, kde ho žádné nemoci ani hlad netrápily. Boháč se dostal do temného místa plného utrpení. Odtamtud boháč uviděl praotce židů Abrahama a Lazara v jeho společnosti. Začal volat: „Praotče Abrahame, pošli prosím Lazara ať namočí alespoň špičku prstu do vody a svaží mé rty. Je mi tu děsně!“

Abraham mu odpověděl: „Synu, vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a Lazarovi naopak všeho zlého. Nyní on se raduje a ty trpíš. Navíc je mezi námi nepřekročitelná propast.“ Boháč pochopil, že on sám je ztracen. Vzpomněl si na své blízké a začal prosit: „Praotče Abrahame, pošli prosím Lazara k mým bratrům. Ať je varuje, aby neskončili jako já.“ Abraham mu odpověděl: „Mají Boží slovo v Bibli, ať ho poslouchají!“ Boháč se nedal: „To nestačí. Ale pokud by k nim přišel někdo z mrtvých, napraví se.“ Abraham se smutně pousmál: „Když neposlouchají Boží Slovo, nepřesvědčí je, ani kdyby vstal někdo z mrtvých.“

O co vlastně v tomto příběhu jde? Najdeme zde dvě postavy. Lazara a boháče. Začneme Lazarem. Jeho jméno vlastně znamená Eleazar - "Bůh pomůže". Lazar nic nemá. Žije jen z toho, co dostane. Je závislý na pomoci, kterou k němu Bůh pošle. Naproti tomu boháč má ve všem dostatek. Lazara sice zná jménem, ale jinak je mu lhostejný. Nepomůže mu, ani kdyby ho to nic nestálo. Žije sám pro sebe. Boha nepotřebuje. Má přece ve všem hojnost. Pán Ježíš tento příběh vyprávěl farizeům a pro ně nebylo obtížné, dosadit za boháče někoho z bohatých saduceů. Ale přesah toho, co nám toto podobenství sděluje jde mnohem dál.

Všimli jste si, že boháč zde nemá žádné jméno. Proč? Pán Ježíš se takto snažil zdůraznit, že boháčem z podobenství může být kdokoli. Každý z nás si může do příběhu na místo boháče dosadit své vlastní jméno. Bude se tam dokonale hodit, pokud zůstáváme lhostejní k lidem kolem sebe. Boháč totiž není trestán za své bohatství. Důvodem je jeho naprostý nezájem o Lazarovo strádání. Sice ho vídá u vrat svého domu, ale vlastně ho vidět nechce. Proč? Protože by pak by se v něm mohlo pohnout svědomí a on by musel začít pomáhat.

Celý příběh je zasazen do dobové představy, že zemřelí odejdou do místa nazvaného hebrejsky še'ól. Ekumenická Bible stejně tak jako Bible 21 překládá výraz še'ól jako peklo, ale to není tak docela

přesné. Še'ól znamená spíše hrob, podsvětí nebo říši mrtvých. V Ježíšově době převládala představa, že říše mrtvých - še'ól má dvě oddělení, jedno pro spravedlivé druhé pro bezbožné. Mezi oběma těmito místy je nepřekročitelná propast.

Toto vše Ježíšovi současníci velmi dobře znali. Proč jim tedy Pán Ježíš tento sugestivní příběh vyprávěl? Představme si, jak asi reagovali, když si představili sami sebe na místě toho boháče. Být v říši mrtvých zbavený veškeré naděje. Hrozná představa... Po ní přichází úleva. Boháčův život v podobenství sice skončil, ale ten můj ještě ne. Ještě toho můžu spoustu napravit. Ještě můžu přestat ignorovat ty, kteří potřebují mou pomoc. Ještě můžu napravit vztahy se všemi v mém okolí. Ještě můžu odpustit těm, kdo se proti mně provinili. Ještě pro mě není pozdě...

Pán Ježíš určitě neměl v úmyslu strašit své posluchače peklem. Chtěl jim takto sdělit, že jde o smrtelně vážnou věc. Základní sdělení celého příběhu tedy vůbec není v tom, jak to bude vypadat v posmrtném životě, ale v tom, že čas k nápravě našich věcí na této zemi je omezený. Nevíme, kdy přesně skončí. Až se tak stane, nebudeme moci změnit vůbec nic. Výmluvy nám nepomohou. Máme Bibli, kterou nám otevírá Duch Svatý, posloucháme kázání, čteme křesťanskou literaturu... Informace o tom, co je potřeba dělat a jak, nám rozhodně nechybí. Budeme žít sobecký život boháče z podobenství nebo budeme skutečnými křesťany? Co z toho si vybereme?

Vyznění tohoto podobenství se mi osobně dost silně propojuje s oddílem o posledním soudu: „*Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žízňového nebo jako cizince nebo nahého nebo nemocného nebo ve vězení, a neposloužili ti?*“ *Poví jim: „Amen, říkám vám, že cokoli jste neudělali pro nejmenšího z nich, to jste neudělali pro mě.“ Takoví tedy půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života.*“ (Mt 25 44-46)

Pán Ježíš bude každého z nás soudit a odměnu obdržíme podle našich činů (2Kor 5,10). K tomu jsem zaznamenal zajímavou myšlenku. Podle ní nepůjde o to, co jsme udělali zlého, ale o to co jsme neudělali dobrého. Naše hříchy vzal na sebe On sám. Proto nemohou být příčinou našeho odsouzení. Jiné to bude s tím, co můžeme dělat a neděláme. Pomáháme těm, kteří to potřebují? Navštívujeme osamocené? Pečujeme o slabé? Stavíme mezi sebe navzájem zdi hořkosti a neodpuštění nebo je bouráme? Bůh nám slovy Bible vzkazuje: „*Láska necht' je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, Iněte k dobrému. Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.*“ (Řím 12,10)“

Bratrskou a jistě také sesterskou láskou zde nejsou míněny nějaké vzájemné sympatie nebo city. Ani v rodině to nebývá vždycky ideální. Ale ve fungující rodině si lidé navzájem pomáhají. Jeden nemůže žít v nadbytku a druhý v nedostatku. Také se snažíme se potěšit toho, kdo je smutný, povzbudit toho, kdo je zesláblý. Jistě, můžeme se pohádat, ale každý spor by měl končit vzájemným smírem a odpuštěním. Rozhodně si nemůžeme být lhostejní.

Ježíšovo podobenství nás varuje, abychom neodkládali to dobré, co máme udělat, protože náš čas na tomto světě je omezený a nevíme, kdy přesně skončí. Není dlouhý, ale rozhoduje se v něm o tom, kde budeme přebývat na věčnosti. Budeme v Boží blízkosti nebo nás od něj bude oddělovat nepřekročitelná propast? To záleží na našich rozhodnutích.

Amen